

Cuvântul

de alături

Biblioteca Palat Cultural
Arad

Apare afară de Luni și zilele după sărbătorile zilnic. — Redacția și Administrația
Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate
de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe
lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Intre Italia și România

Câteva zile ne desparte de la imbecilul eveniment, când în fine vom putea ajunge cu un pas mai aproape, la solidarizarea dintre popoarele Europei, spre a se putea începe refacerea țării, cari mai mult ca ori când, sunt auzite la o armonie desăvârșită și la o coordonare a tuturor forțelor. Cu aceasta chestiune se ocupă în numărul 2765 ziarul „Politica” din București, care descrie dupăcum urmează mai jos, la înțelesul tuturor acest mare eveniment a cărei înfăptuire o așteaptă cu nerăbdare, toate popoarele Europei, mult încercate de războiul mondial.

Reproducem, pentru marea importanță al acestui eveniment, care, poate... va renaște Europa

În scurt timp două comisuni de specialiști vor începe, simultan, lucrări în vederea unei convenții economice între Italia și România.

De fapt nu va fi vorba de încheierea unui tratat de comerț, această încheiere fiind rezervată unor împrejurări ulterioare. De astădată se vor stabili numai jaloanele unei înțelegeri economice Italo-Române, menită să înlesnească scurgerea produselor românești în Italia și a celor italienești în România. Această înțelegere va fi corolarul firesc al pactului de amiciție italo-român încheiat astă toamnă la Roma.

Terenul de lucru al celor două Terisuni, din care vor face parte specialiștii cei mai autorizați ai ambelor țări, e dela sine indicat.

România are nevoie de deuseuri cât mai multe pentru produsele sale naturale, în special pentru: grâne, petrol și lemne de construcție. În insemnatul export pe care îl face cu aceste produse. Italia ține un loc de mică importanță. Va fi de un mare folos pentru țară când Italia va apare și ea pe piețele noastre în calitate de concurență. Fiindcă o asemenea concurență se traduce totdeauna printr-o urcare a prețurilor.

La rândul ei Italia, care se află în plină expansiune industrială, are nevoie de țara noastră ca de un insemnat deuseu. Produsele industriale italienești, care au mare căutare în toată lumea prin ieftinătatea și buna lor calitate, nu prea sunt cunoscute la noi în țară.

Sursele industriale din care s'a alimentat România au fost până azi mai cu seamă Germania, Franța, Anglia, Belgia și Austria. Italia a lipsit. Și aceasta n'a fost nici spre binele ei, nici spre al nostru. N'a fost spre binele Italiei, fiindcă îi lipsea un deuseu ce-i putea sta la îndemână. N'a fost spre binele nostru fiindcă ne lipsea un ofertant industrial acărui prezență ar fi pro-

vocat o scădere a prețurilor spre folosul scădătorului român.

E vorba ca acum această stare de lucruri dăunătoare pentru ambele părți să înceteze.

Iminente înțelegere economică italo-română nu e de natură să supere pe cineva.

Oricât de dornici am fi să rămânem clienții statelor industriale cu care am lucrat până acum și oricât am voi să ne menținem vadul de până azi al exportului nostru, avem dreptul să ne întoarcem privirile și spre alte orizonturi. În materie economică, interesul predomină iar nu sentimentul. Și de ar fi să predomină sentimentul, încă am putea căuta înțelegeri economice cu Italia de care ne leagă o tainică și veche simpatie.

De aceea salutăm cu bucurie începerea negocierilor dela Roma și București în vederea unei înțelegeri economice italo-române.

Și nu ne indoim că după stabilirea acestei înțelegeri se va căuta și gâsi și mijloacele unei mai intime apropieri culturale.

Și produsele intelectualității sunt produse de schimb, cu marea deosebire că efectul unui asemenea schimb e mai durabil.

Noi avem multe de învățat dela cunoașterea literaturii și artei italiene și avem mult de câștigat când Italia va cunoaște și produsele noastre spirituale.

Suntem două țări chemate la o largă înțelegere pe toate domeniile.

INSEMNAȚI DE-O ZI

Vântul șuiera și mă tăia la față.

De sus parcă, lepedea cenușie a norilor apăsa, peste întunerecul umed de iarnă. Zăpada strălucitoare, ce îmbrăcase peste tot, orașul — o priveam cu o admirație copilărească.

Clocotul automobilelor, cari treceau ca fulgerul, pe lângă mine și întunerecul străpuns de faruri — mă răpesc câte pe un moment, din lumea gândurilor.

Priveam lumina reflectoarelor, — lumină, ce se țara, pe hermelina cerească, — zăpada, — abia căzută.

— Aproape de casă, — ce tăcere mistică! ? — Călătorind, cu gândul, printre fulgii de zăpadă, în . . . înținitul liniștilor, mă simțeam, pătruns, de un fior tainic de fericire, știindu-mă ușurat cu o zi, din, prestația-mi ordonată de soarta viteagă.

Simțeam cum, spiritul mi-se limpezeste, se pierd, — cu cât mă apropiu de pat . . . — doborâtoarele griji ale vieții.

Cum, liniștea, suverană de o așa frumusețe divină, ca aceea a zborului fulgilor, mă cuprindea, tot mai mult și cum, ideia dumnezeirii, alunga din creeri-mi, orice gând desert, limesc, — din suiet am exclamat: „Doamne nu merităm noi, aceste daruri ale Tale!

Omenirea e făcătoare și, și față de Dumnezeu egoistă, — numenire de creștin îl consideră ca o . . . moștenire, . . . zice tot, ce nu simte, simțind însă, toate ce nu zice și nu i s'ar cădea. să zică!!

Jignit omul, de către semenul său, jura răzbunare, — legile sociale îi dau satisfacție, iar dacă omul, injură pe Cel din ceruri, . . . legea nu prevede sancțiuni . . . !

— Iată încoana veacului!

— Astfel meditam, când, pe neobservate, am ajuns, la . . . domiciliu.

Din privnița casei, — acum locuința, decretată, de atare, de către regina „Mizeria”, ultimul val al luminei acuz stinse, mi se părea, urmat, de o oțtare tremurătoare și m'au surprins cuvintele: „. . . și ne mănăuște de cel . . . rău”!

Auzi-i oare, Doamne??!

SEXTUS.

Rolul social al avocatului

Formalismul judiciar este caracteristica societăților, care numai simt moralitatea dreptului în vigoare, când forma înlocuiește fondul moral al dreptului. Formalismul juridic pornește din neîncrederea în judecători. Legiitorul nepriceput, crede că ar putea încerca pe judecător prin forme, pentru ca să-l forțeze să aplice legea. El nu și dă seama că a crede că poți lega pe judecător prin formalități, pentru ca el să nu iasă din lege, este tot una cu a crede, că dacă închizi granițele Statului poți opera precum tu vrei. Prin interpretarea legii și prin contraversile juridice și prin aprecierea faptelor, un judecător poate totdeauna să eludeze legea. Dacă judecătorul este priceput în drept, el știe și ocolească formele lui, iar dacă este ignorant, el nu poate fi împiedecat de aceste forme, pe cari nu le cunoaște. Formalismul probei accelerează, este cea mai evidentă probă de dispreț al dreptului și de regresul spiritului juridic.

Penalizarea dreptului modern, este o altă probă de evoluția regresivă a dreptului. Dreptul primitiv a început cu dreptul penal, pentru că orice regulă de drept era expresiunea voinței divine și călcarea ei trebuia pedepsită. Violenta popoarelor primitive nu se putea mulțumi numai cu despăgubirea daunelor cauzate prin călcarea legii, pentru că omul primitiv este răsbunător. De aceea progresul dreptului este depenalizarea lui și înlocuirea pedepsei cu despăgubirea civilă, care este preferabilă și pentru partea lezată și pentru societate, care nu mai pierde munca și numai demoralizează pe cel condamnat la închisoare.

În timpurile noastre de violență primitivă, asistăm la penalizarea crescândă a dreptului. Prin penalizarea legislativă, delictului se înmulțesc și înmulțirea condamnărilor penale, face revagii economice și morale. Prin penalizarea judiciară, eșit din același spirit primitiv, magistrații Parchetului

transformă orice fapt civil în delict și „chemările” și anchetele civile făcute la Parchet, irită spiritul juridic și revoltă pe cetățeanul jignit.

Din cauza acestui spirit de penalizare judiciară, jandarmii dela sate au tarifele lor. Dacă plătește partea civilă, infractorul sau pretinsul infractor, este cercetat și trimis arestat la Parchet; dacă plătește pretinsul infractor, jandarmul arestează și trimite arestat pe păgubaș.

Violența socială, desființează dreptul de apărare, pentru că pasiunea, confundă bănuiala cu proba și detențiunea cu pedeapsa. Progresul juridic aduce lărgirea dreptului de apărare, pentru că civilizația ajunge să ne convinge că omul este jucăria atâtor cauze infinite interne și externe, care determină acțiunile lui; ea ne înclină să cunoaștem toate aceste împrejurări, care l'au dus la comiterea faptului. În vechea legislație ebreă, marele tribunal Schanhe-drin, judecă crimele sociale și politice. Dacă un acuzat era condamnat cu unanimitate judecătorilor, judecata trebuia să se facă din nou, pentru că era

prezumția că ea s'a făcut cu pornire cu nepricepere sau cu rea credință generală. Legiitorii vechilor ideii, credeau apărarea atât de variată în mijloace și atât de profund omenească, încât ei nu și puteau închipui că nu s'a găsit cel puțin un judecător, care să fi avut ceva de spus în apărarea oricărui acuzat, din punctul de vedere omeneș, divin sau social.

În timpurile noastre violente, instrucția este încă foarte secretă și apărarea în loc să se egalizeze cu apărarea, se aprofundează mai mult de judecătorii faptului, care sunt înclinați la bunăvoința colegială față de procurorul magistrat și la o oarecare rezervă față de apărarea acuzatului.

De unde maxima moralezii juridice normale, spune că e mai bine să scape zece v.novați, decât să condamnăm pe un inocent rău apărât, violența socială modernă, a schimbat această maximă superioară și a înlocuit-o cu maxima primitivă și teroristă, care spune că e mai bine să pedepsim zece inocenți, decât să scape un v.novot, din cauza abuzului de apărare.

Ca la noi nicăiri

— Podul dela Buteni —

Duplicitatea partidelor de opoziție se poate constata zilnic din ziare și dacă ar trebui să ne ocupăm și să răspundem tuturor invectivelor acestor partide politice ar trebui, ca să nu ne ocupăm de altceva, decât de aceste minciuni demagogice.

Mai nou, noul confrate „Românul”, organ al partidului național-țărănesc, în articolul „Grija autorităților în chestia podului dela Buteni”, se ocupă de experiența, ce o fac autoritățile prin izolarea locuitorilor comunei Buteni etc.

E surprinzător, că patronii ziarului „Românul”, cari cunosc greutatea, ce întâmpină autoritățile în chestia de edilitate și îndeosebi în chestia podului dela Buteni, totuși se folosesc de acest caz, ca un mijloc de acaparare a popularității în vederea îndepărtării acțiunii politice.

Văzând articolul subversiv din „Românul”, ne-am interesat la autoritățile în drept — Prefectura județului Arad, și am constatat din cele comunicate și văzute, că podul a fost dus de apă în iarna anului 1925 și timp de 4 luni de zile, cât au mai stat liberalii la putere, nu s'a ocupat nimeni de refacerea lui, — până când în Aprilie 1926 la venirea la cârma țării a actualului guvern, actualul prefect a luat dispoziții, ca momentan să se înceapă lucrările, ducându-se încă atunci, în decursul lunii Aprilie, materialul necesar de piatră nisip și comitent publicându-se licitația, prevăzută de legea contabilității publice pentru darea în întreprindere a amintitului pod.

Astfel că până la sfârșitul lunii Mai județul a avut deja fondurile necesare la facerea podului și podul dat în întreprindere. Cum însă în județul Arad nu se găsește materialul lemnos necesar piloților, antreprenorul a trebuit să-și procure materialul din alt județ și anume din județul Brașov, de unde natural trebuia transportat. Din acest motiv, pe lângă toate intervențiile prefecturii, care încontinuu solicita vagoanele necesare, materialul ajuns numai prin luna Iunie, când lucrările au început momentan și în timp de câteva săptămâni piloții au și fost așezați. Terminându-se lucrările cu pilotarea, iarăși nu s'au putut continua lucrările, lipsind materialul de construcție pentru partea de-asupra a podului, care e lemn de brad. Acest lemn însă iarăși a trebuit procurat din alt județ și anume ab gara Meșter a jud. Cojocna. E nevoie însă de vagoane speciale pentru transportarea materialului și în lipsa acestor vagoane materialul și astăzi stă în aceia gară, deși intervențiile pentru procurarea vagoanelor nu încetează. Deci nu înțelegem, că de unde o scot dnii dela „Românul”, că podul a ajuns să fie obiectul de pedeapsă pentru îndrăzneala de a avea opinie contrară celor dela putere? Din contră constatăm că podul dela Buteni încearcă a fi exploatat din partea naționaliștilor și țărăniștilor, — după felul de a se gândi al liberalilor — ca un mijloc de propagandă în vederea reorganizării politice înaintea căreia posibil stau.

In ajutorul sinistraților

— Mare mișcare pentru ajutorarea sinistraților în caz de inundație, incendii, etc. —

Încă cu ocazia incendiului dela Băcău, când această comună înfloritoare, aproape în întregime ei a fost mistuită de foc, la inițiativa Dnei General Averescu sub Presedinția M. S. Regina Maria s'a înființat un comitet pentru ajutorarea sinistraților din orașul Băcău, cu scopul de a aduna fondurile necesare pentru refacerea acestui oraș și a gospodăriilor populației. În scurt timp însă în urma inundațiilor din Banat, Ardeal și Basarabia etc., comitetul și-a extins activitatea nu numai asupra unei singure localități ci și asupra tuturor localităților din țară cari au fost lovite soarte. Natural, că în timpul scurt de jumătate de an a fost imposibil, ca să se reorganizeze și să se organizeze pe județe și comune. Acum cu începerea noului an, în toate județele s'a început organi-

zarea acestor comitee pe cari se pune cel mai mare pond în urma frumoasei și umane meniri pe care o are.

Astfel și în județul nostru s'a început primele lucrări, așa că până la data de 25 Ianuarie 1927 vom avea organizate atât comitetul județean de ajutorarea sinistraților, mai departe subcomitetele de plasă și subcomitetele comunale de ajutorarea sinistraților.

Întreaga organizație se bazează pe punctul de vedere al decentralizării, astfel, că în viitor în atribuțiile comitetelor locale, nu va cădea numai sarcina de a aduna fondurile necesare, ci și dreptul de a distribui ajutoare sinistraților parte cu aprobare comitetului central, parte din propria inițiativă.

Umanizarea dreptului este oprită pe loc și chiar retrogradă de o societate violentă, care se conduce de imoralul principiu al egalității înaintea legii, fără nici o altă considerație morală. În imperiul lui Carol cel Mare procesele văduvelor, orfanilor și săracilor erau judecate cu precădere. Noi n'am ajuns să facem nici o favoare invalizilor, și orfanilor de război, necum să facem țărănilor care vin la tribunal mai de departe și mai cu greu decât târgovețul; necum să facem împințatului care se află sub arme etc.

Libertatea individuală este desființată. Arestările chiar pentru chestiuni civile, violarea domiciliilor, arbitrariul și abuzul administrativ este general și drepturile omului și cetățeanului au ajuns simple minciuni juridice. Arestul preventiv a ajuns o pedeapsă preventivă și este bine că n'avem pedeapsă cu moartea, pentru că spiritul de violență modern, i ar putea acorda execuția provizorie.

În alie țări, arestul preventiv deabia atinge 2 procente din chestiunile penale instruite; la noi, arestările pre-

ventive vor ajunge să egalizeze trimiterile în judecată penală.

Magistratura este înlocuită cu puterea executivă și ne întoarcem înapoi cu secole, când puterile Statului nu erau specializate. Cele mai multe din chestiunile litigioase, sunt rezolvate de puterea executivă, care ia locul magistraturii. Violența generală și justiția costisitoare, trăgându-se și chițibușară, a depărtat pe împințat de tribună și l-a trimis la vătășelul și la jandarmul venal și abuziv, cari au ajuns să aplice și pedeapsa cu moarte fără judecată. Cu modul acesta, societatea care ar trebui să fie selecționată de niște judecători aleși, adică de elementele sociale cele mai superioare este selecționată de elementele sociale cele mai inferioare, cari duc la acfalizarea și amoralizarea socială.

Aceste sunt unele din rezultatele violenței, dictaturii și teroarei sociale în domeniul justiției. Concluziunea violenței este ilegalitatea și rezultatul ilegalității este dezastrul moral, este revoluția. Morala socială este un dresaj

Comitetul din Arad este compus din Doamnele marinimoase notate mai jos, în frunte cu dl dr Augustin Lazăr suprefect, Doamnele prefect: Vasile Boneu, subprefect: dr Augustin Lazăr, avocat dr Stoenescu, prefect de poliție: Traian Muțiu cari au adunat deja următoarele daruri, a căror tablou și valoare îl dăm mai jos și cari vor fi predate în persoană Doamnei Clotilda General Averescu, de către dl Antonescu, secretarul prefectului jud. Arad.

Tabloul despre obiectele colectate pentru tombola din 21 I. 1927.

1. Grallert și fiul 1 geantă alpaca arg. în valoare 900 lei, 1 ceas de masă 500 lei.

2. Maurițiu Fischer: 1 buc. fructieră argintată 1000 lei.

3. „Firma Teracolă”: 1 vază model grec 3000 lei.

4. Szabo Adalbert: 2 vase de flori 1200 lei.

5. Geller L.: 1 Etui, 2 buc. Selatiere 560 lei.

6. F. Weinberger: un ceasornic vecker 380 lei.

6. Drogeria Gh. Szabo: articole de toaletă 350 lei.

8. Hanzu Nestor: 12 buc. pastă de dinți „ovenal” 312 lei, 6 sticle apă de dinți „ovenal” 360 lei, 12 buc. champone 96 lei, 2 sticle apă de colognie 600 lei, în total suma de Lei: 6528.

Comitetul aduce sincerele mulțumiri marinimoșilor donatori, în numele sinistraților.

MISCAREA CULTURALA

Inaugurarea „Casei Culturale” din Milova

În 25 Septembrie 1926 s'a inaugurat „Casa Culturală” din Milova în prezența dlui Ministru Goldiș.

Tot atunci despărțământul județean al asociațiunii „Astra” a înființat acestui altar cultural o mică bibliotecă, donându-i un dulap cu 115 cărți. Această bibliotecă, a fost augmentată din partea dlui prefect Boneu cu 110 volume, din partea casei Școalelor cu 155 vol. iar preotul local a înmulțit-o cu 100 opuri, așa că az biblioteca numără aproape 500 volume, din cari să adapă poporul insetat și dornic de cultură.

Tot atunci dl ministru cu 1000 lei a pus baza unui fond cultural, care încă'n ziua cea s'a urcat la frumoasa sumă de 6200 lei. Din interesele acestui capital s'a procurat 6 gazete săptămânale, pe cari cu multă predilecție le răsfoiesc Dumineca după masă membrii casei culturale.

Rostul acestei instituțiuni abia în 26 Decembrie l-a înțeles poporul, când au fost invitat a lua parte la șezătoare culturală arangeată cu concursul elevilor școlii primare.

După ce preotul a arătat menirea caselor culturale corul micilor elevi a cântat frumos colinda „Domn Domn” pe 2 voci. A urmat apoi următorul program: 3 Crăciunul poezie declamată de Elena Tocac cl. III. 4 Păpușica monolog predat de Victoria Clișă cl. IV. 5. Moartea ne vine cor. 6. Copilul năcăjit monolog predat de Ioan Popa cl. IV. 7. Iubirea de patrie conferința învățătorului Șirian. 8. Neguțătorul monolog predat de Coloman Lubardici cl. IV. 9. Să mergem la biserică, disertația preotului Ganea. 10. Staturi dialog predat de Flore Șirian și Elisaveta Nichici cl. IV. 11. Bardul din Mircești cor.

Micii actori prin degajarea de rolul lor au înduioșat până la lacrimi pe

auditori, mai vârtos cu melodiile armonioase executate pe 2 voci instruiți de inv. Șirian.

Poporul mângăiat sufletește roagă conducătorii firești să'i mai cheme la astfel de conveniri înălțătoare, iar consiliul comunal constituindu-se numai decât în ședință, a volat suma de 2000 Lei din bugetul comunei drept răspuns la apelul dlui ministru Goldiș pentru înființarea fondului cultural.

Așa are rost Casa Culturală.

D. Ganea preot.

Concert

În 6 Ianuarie a. c. a arangeat Casa Culturală din Milova cu concursul corului vocal un concert bine reușit cu următorul program:

1. Românie te salut, cor.
2. Toaștul lui Pamfilie monolog de E. Suci.
3. Soldatul viteaz, monolog de Alexandri.
4. Imn cor.
5. Țiganul la stână, dialog de E. Suci.
6. Beția e cel mai mare rău, pieză într'un act.
7. S'a dus cucul, cor.
8. Țiganul la târg de vite, dialog de E. Suci.
9. Păsărica, cor.
10. Mortul, comedie.
11. Marșul legionarilor cor.

Corul este condus de inv. Șirian compus din feciori ai comunei și elevi ai liceului și școlii normale Arad precum și a școlii medii de Lipova ajutați de 5 bravi români fii de țărani iubitori de carte.

Afară de locuitorii comunei, să grăbit și intelectuali comunei vecini Odvoș a încuraja activitatea laudabilă a elevilor pășiți așa curând pe ogorul culturale.

Cu Dzeu 'nainte.

Un asistent.

social, care nu diferă în esență de dresajul animal. Ilegalitatea și dictatura, care scot pe om din dresajul continuu și permanent al legii, fac întocmai ca dresorul de animale, care din când în când, ar da drumul animalelor sale dresate, să ducă pentru câva timp viața lor liberă și sălbatecă, departe de ochiul și prestigiul său. Ilegalitatea este moartea socială, pentru că orice ilegalitate este un început de revoluție. Plinius ne spune că latifundiile au pierdut Roma și eu cred că este inexact. Nu latifundiile, ci dictaturile au pierdut Roma, pentru că pe când legalitatea a făcut mărirea romacilor, ilegalitatea dictaturilor a cauzat decadența lor. Dictatorii romani, chemau la Roma toată plebea imperiului, pe care sprijineau dictatura lor. E. vindea câmpurile de cultură, pe care le cumpărau politicianii, ca să le adauge la terenurile luate prin jaf în pământul Statului. Aceste latifundii rămăneau fără muncitori și erau lăsate ca locuri de pășune. Dictatorii întrețineau cu grâu și petreceri gratuite, toată plebea compusă din aventurieri și asasinii, adunată la Roma și condusă de

șefii de bandă criminali ca Clodius și ca Milone, și cu modul acesta muncă era desființată și depreciată. Aceia dictatorii romani, începând cu Marius și sfârșind cu August, călcău pe față toate legile țării, omorau pe toți vrămașii lor proscrisi și cumpărau pe mic averile lor. Putem spune că ilegalitatea a ucis Roma, pentru că ea ucise spiritul juridic roman. Formul dictaturii romane ne-o dă împăratul Caracala, care spunea urmașului său „Imbogățește pe militari și disprețuește tot restul”. Din acest spirit dictaturii era revoluția permanentă, care aduce pe tron în aproape douăzeci de ani șaptesprezece împărați. Ilegalitatea ucise Roma.

De aceea, în mijlocul tuturor dictaturilor și dictatoriilor moderni, cari se mână anarhia socială, corpul avocților se declară și ei pentru dictatură dar pentru dictatura care întărește ordinea socială, pentru dictatura legalității. (Aplauze prelungite).

(Sfârșit)

Locul Patriarhiei

Sub acest titlu, dl Nicolae Iorga publică în »Neamul Românesc« următorul articol:

Ziarele anunță că, fără a se fi cerut părerea Comisiunii Monumentelor Istorice, Consiliul Comunal al Bucureștilor a ales pentru Patriarhie locul pe care se ridică azi biserica Sfântului Gheorghe.

Cu sila și fără înțelegere se poate face în România orice.

Cu sila, pentru că o clădire ca a bisericii actuale, ridicată de Vodă Brâncoveanu, ale cărui oase de martir se odihnesc în acest loc, și cercetată un veac întreg de căpeteniile patriarhale ale Bisericii Răsăritului, nu se darămă ca orice cocioabă pentru ca pe temelii mai largi, să se ridice vre-o oroare modernă ca aceea a Palatului Camerei.

Fără înțelegere, fiind că e evident că nu între eterodocșii Lipscanilor, în praful măririlor descărcate și în trivialul vuiet al înjurăturilor, în mijlocul

automobilelor care se întrec în goană, se poate crea acel colț de pașnică muncă, unită cu o sfântă reculegere, în care lângă lăcașul de închinare să fie casa de primire a celui mai înalt păstor al românilor, iar împrejur chiliile de rugăciuni, ateliere de tipar și de lucrare a odărelor și odăjuilor. Nu în centrul sbuciumului dracilor, poate fi insula lui Dumnezeu.

Chestia a fost adusă doar și în Congresul bisericesc. Am relevat că pentru Patriarhie ar fi loc numai sus pe dealuri, de pildă pe dealul Spirei, unde biserica, refăcută, poate fi înălțată fără nici o pagubă, ori la Șosea, acolo unde un larg înconjur de verdeț, de liniște, de pioasă tăcere, poate înconjura un complex de clădiri, care nu se poate improviza oriunde.

Am crezut atunci că se discută serios într'un loc serios.

Dacă hotărârea de azi e cu voia șefului Bisericii românești, aș vrea să știu: nu m'am înșelat oare crezând aceasta? N. Iorga.

Noua lege sovietică asupra căsătoriilor a intrat în vigoare

— Cum este stabilită paternitatea —

Moscova. În ziua de 1 Ianuarie 1927 a intrat în vigoare în Rusia sovietică noua lege a căsătoriilor. Este deci explicabil de ce în ultimile zile ale lunii Decembrie a fost o așa animare la secțiunile primărilor și au cerut în mod considerabil cererile de înregistrare a căsătoriilor; cele mai multe cereri au fost înaintate de către logodnicile mai tinere de 18 ani, deoarece după noua lege a căsătoriilor vârsta pentru căsătorie trebuie să fie minimum 18 ani și nu 16, după cum a fost până în prezent.

Tinerele logodnice au căutat deci să se folosească încă de ultimele zile ale anului vechiu ca să și înregistreze căsătoria, căci altfel ar mai fi trebuit să aștepte un an sau doi. Printre femeile cari s'au înregistrat la secțiunile înregistrărilor au fost și multe soții divorțate, mai tinere de 18 ani, cari s'au temut că după anul nou nu vor putea înregistra noua lor căsătorie. După noua lege fiecare din soți are dreptul să-și aleagă în mod liber profesiunea și ocupația. Când una din părți își va schimba locuința sau se va muta în alt oraș, cealaltă nu este obligată să urmeze. Ubligațiile se prevăd și pentru soții cari trăiesc fără a avea căsătoria înregistrată. O dovadă o conviețuirii este locuința comună, cunoașterea raporturilor de către alte persoane, scrierile doveditoare, documente, conducerea comună a gospodăriei etc.

Tribunalul va stabili că după divorț

unul din soți trebuie să ajute pe celalalt în caz dacă se află fără mijloace timp de 6 luni după înregistrarea divorțului și aceasta într-o măsură potrivită cu situația financiară a celui cu stare, care însă să nu întrecă nivelul subvenției asigurării sociale. La înregistrarea divorțului tribunalul va stabili la cine anume vor rămâne copiii, care va fi măsura întreținerii copiilor precum și întreținerea soțului neapt la muncă.

Hotărârile în privința divorțului vor fi înscrise de tribunal în registre speciale, iar fiecare din soți precum și copiii vor avea dreptul să ceară o revizuire a hotărârilor. În perioada gravidității sau după nașterea copilului mama are dreptul să ceară urmărirea și stabilirea paternității. Secțiunea pentru înregistrarea căsătoriilor în urma declarațiilor mamei, încunoștințază pe tatăl copilului. În cazul când acesta nu va face vre-o obiecțiune o lună după ce a fost anunțat, el este înscris ca tatăl copilului. „Tatăl“ are încă dreptul ca un an după primirea înștiințării să înceapă o acțiune juridică contra mamei care ar fi făcut declarații neadevurate.

După noua lege a căsătoriilor consimțământul părinților în privința religiei copilului, nu va avea nici o importanță juridică. În cazul adopției unui copil, el va purta numele familiei adoptive numai după învoirea ambilor soți.

ECONOMICE

Dela Tribunalul Arad

La Tribunalul Arad s'a înregistrat urcarea capitalului S. A. »Arhitectura« pentru studii și construcții și Consiliul de Administrație s'a întregit. Noul Consiliu de Administrație constă din dnii Martin Mairovitz mare industriaș, Gheorghe Băicoianu comerciant, Rudolf Szömörkényi și Edmund Spányi arhitecți.

Organizarea viticulturii și pomiculturii

— Ce prevede noul proiect al ministerului de agricultură —

La ministerul agriculturii se lucrează la întocmirea unui proiect de organizare a viticulturii, pomiculturii și horticulturii.

Aceste ramuri au fost neglijate la noi, uedându-i-se atenția cuvenită.

Deși pentru viticultură s'au făcut unele îmbunătățiri, marii cultivatori de vii au trecut, mai ales după război,

prin situații foarte critice. În acest scop, ministerul a hotărât ca actuala direcție a viticulturii să fie reorganizată, lărgindu-i-se atribuțiile și întocmindu-se noi regulamente de conducere și organizare a regiunilor viticole.

În acest scop s'au ținut numeroase consfătuiri între inspectorii viticoli și comisiunea prezidată de dl Teodorescu, directorul viticulturii, hotărându-se normele de organizare a direcției viticulturii și noul program de lucru pentru anul în curs.

Se va da o atenție specială organizării producției pomicele și horticoale făcându-se mari înlesniri producției particulare.

Țara noastră produce prea restrâns cantități de fructe, în comparație cu alte țări. Proiectul prevede și încurajarea sădării livezilor de tot felul de pomi și posibilitatea industrializării fructelor, precum și exportul lor.

Horticultura, până acum neglijată, va fi și ea încurajată, începând să-

cându-se cu școala de horticultură, ce s'a înființat în Capitală. Proiectul mai prevede și întregirea învățământului superior agricol prin secțiunile pomicele și horticoale.

Dl ministru Busuicescu a lucrat în ultimul timp la aceste proiecte și în urma rapoartelor primite din regiunile viticole asupra ravagiilor, pe care le face grindina, intenționează să alcătuiască un proiect de lege pentru sindicalizarea producătorilor viticoli și asigurarea contra grindinei, atât a viticultorilor cât și a pomicultorilor.

Dl ministru Garoflid a revăzut anteproiectul de lege pentru combaterea falsificării vinului, aceasta fiind unul din primele proiecte ce vor fi depuse în Parlament. În acest proiect, se prevăd pedepsirea contravențiilor, interzicerea fabricării vinului artificial și limitarea producției spirituoaselor.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Deschiderea dela 12 Ianuarie 1927

Berlin	123.15
Amsterdam	207.50
New-York	518.75
Londra	2516.50
Paris	2057.50
Milano	2235.—
Praga	1534.50
Budapesta	9060.—
Belgrad	912.50
București	272.50

Varșovia	57.50
Viena	7307.50

BUCUREȘTI

Devize

Paris	765.—
Berlin	45.65
Londra	932.—
New-York	191.75
Italia	829.—
Elveția	3710.—
Viena	2710.—
Praga	569.—

Valute

Napoleon	760.—
Mărci	45.—
Leva	135.—
Lire otomane	90.—
Lire sterline	930.—
Fr. rancezi	—7.70—
Fr. elvețieni	36.70—
Lire italiene	8.40—
Drahme	2.30—
Dinari	3.30—
Dolari	191.50—
Marca poloneză	120.50
Cor. austr.	27.50
Cor. ung.	27.50
Cor. cehoslov.	5.70.—

Comerțul între România și Grecia

București. — Ministrul de finanțe a preluat pentru studiere dosarul cu privire la încheierea unei convenții comerciale cu Grecia.

INFORMATIUNI

Personale

P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului va pleca Vineri, 14 cor. la București, unde va sta până la data de 28 l. c. luând parte la ședințele senatului.

Știri false referitoare la starea Suveranului

Un ziar parisian de mare tiraj, sosit astăzi de dimineață în Capitală, publică știri pe cât de alarmante, pe atât de false, referitoare la starea sănătății Suveranului. Or, starea sănătății Suveranului este atât de satisfăcătoare, încât M. Sa a putut părăsi nu numai patul și lucra cu sfinții săi, ci și casa, luând parte Sâmbătă și Duminică la două serbări publice — pomul de Crăciun dela escorta regală și solemnitatea dela regimentul 4 roșiori — roșind două cuvântări.

Ar fi de dorit ca unele ziare parisienne să se informeze ceva mai conștient și mai cinstit de cele ce se petrec la noi în țară — țară, în definiție amică și aliată.

Negocieri ungaro-italieni pentru Fiume

Budapesta. — Se știe că în ultimul timp au avut loc negocieri în re guvernul ungar și guvernul jugoslav în privința accesului Ungariei la Marea Adriatică. Dat fiind însă că din cauza portului Fiume, guvernul italian deosemena este interesat în această chestiune și dată fiind importanța problemelor ce se examinează, este posibilă să pcedă Consiliului din Ungaria să plece la Roma pentru a asigura rezolvarea chestiunilor de această natură prin tratative direct cu dl Mussolini. Pentru moment însă nu s'a iixat un proiect concret în această privință.

x Cel mai ieftin cadou; bijuterii, ciornice, obiecte de podoaabă în asortiment bogat la Farkas, str. Eminescu Nr. 2. Atelier propriu pentru reparțiuni. (431)

Jubileul de 30 ani dela căsătoria M. M. L. L. Regale

București. — Familia Regală Română, eri și-a serbat aniversarea de 30 ani dela căsătoria Majestăților Lor.

Cu această ocazie, la catedrala patriarhală, s'a oficiat un Te-Deum, de către S. Sa patriarhul Miron, familia și întreaga Curte Regală a asistat la serviciul divin, fiind de față și membrii guvernului cu toți reprezentanții autorităților militare și civile.

În chestia expropriierilor din România

București. — Din cercurile guvernamentale, se confirmă știrea că, România va înainta recurs la Liga Națiunilor, în cauza competenței asumate de Judecătoria Arbitrară din Paris, care a adus hotărâre în chestiunea expropriierilor făcute în România.

Focul din Pâncota

Într'un articolăș am amintit în ziarul nostru de ieri, despre focul ce a mistuit fabrica „Lammert“ din Pâncota. Nu s'a putut încă stabili precis, cauza focului. Se presupune că, țevile calorifere au fost supraîncălzite și de aici s'ar fi fost asprățele din fabrică, ce au provocat focul.

Nu-i clarificată chestia concordatului

BUCUREȘTI. Ziarele din București, bine informate, afirmă că, chestia concordatului nu este de loc actuală și că poate la finea lunii Februarie se vor relua tratativele în acest sens.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE“, Arad, Strada Ionel C. Brătianu. Mâncări bune și ieftine. :. servicii punctual.

DINGFELDER GEZA bodegă, prăvălie de aromată și delicatose Arad. Str. Mărășești 2.

Galoci și șoșoni

se reparaază în 24 ore după metoda cea mai nouă la

Sigismund Hammer ARAD, Bulev. Regele Ferdinand No. 27 (fost Boros Béni-tér). 496

Szántó și Komlós

Prețurile de iarnă

Costum p. bărbați del. . . 1750 L in sus
Costum p. băieți dela . . . 1250 L in sus
Costum p. băieți cu pant, scurți dela . . . . . 1050 L in sus
Palton p. bărb. negru dela . . . 2200 L in sus
Palton p. bărb. cu blană . . . 2600 L in sus
Palton p. bărb. ulst. și raglan dela . . . . . 1850 L in sus
Palton p. băieți ulst. și raglan dela . . . . . 1350 L in sus
Palton p. băieți dela . . . . . 850 L in sus
Paltoane de piele dela . . . . . 4200 L in sus
Impermiabile (gumă) dela . . . 950 L in sus
Impermiabile p. dame dela 1150 L in sus
Mare asortiment de stofe din lână din străinătate. Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Piața Avram Iancu în palatul Teatrului. 720

Haine (blouse) croșetate,

veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, șaluri elegante de mătase, tricouri (indispens.) se capătă pe lângă prețuri convenabile la **SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6. Arad. 245**

Prețurile cele mai ieftine la MUZSAY Arad,

Vis-a-vi de teatru.

Costum de lână pentru iarnă . . . . . Lei 1760
Raglan double ori vister de lână . . . . . Lei 2350
Palton de lână cu guler de blană . . . . . Lei 2850
Palton de piele cu guler și căptușală de blană . . . . . Lei 4000

Croitorie la măsură!
Mare depozit de stofă.

Citiți Cuvântul Ardealului!

Primăria comunei Curtici.

Nr. 3194—1926. 497

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că Joi în 20 Ianuarie 1927 la orele 10 a. m. la Primăria com. Curtici se vor vinde prin licitație publică 3 tauri comunali clasăți neapți pentru reproducere, ținuți în bune condițiuni.

Licitația se va ține în conformitate cu legea și regulamentul contab. publice.
Curtici, la 31 Dec. 1927.

Primăria comunală.

Primăria comunei Ineu.

No. 13—1927.

495

Publicațiune

Primăria comunei Ineu vinde în ziua de 25 Ianuarie 1927 la ora 9 prin licitațiune publică 95 bucăți arbori (salcămi, frapține).

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la biroul notar al.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72—80 a legii contab. publice.
Ineu, la 2 Ianuarie 1927.

Notar: Ioan Nistor.

Primar: Gheorghe Pantea.

Primăria comunală Miniș.

No 15—1927.

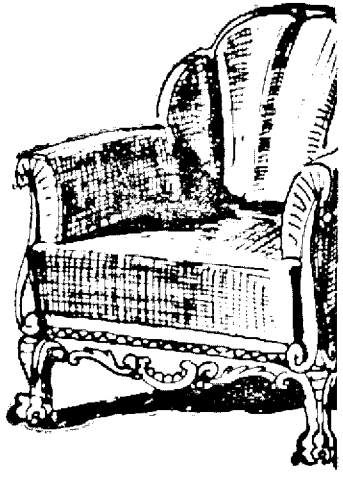
494

CONCURS.

Se aduce la cunoștință publică, că cei ce doresc a ocupa postul de secretar-casier la Primăria Miniș, conform cu Regulamentul Județean pentru organizarea serviciilor de birou etc., au să-și înainteze rugărilor adresate Primăriei comunale din Miniș până la data de 20 Ianuarie 1927.

Retribuțiunile și celelalte detalii se pot vedea în Regulamentul sus amintit.
Miniș, la 10 Ianuarie 1927.

NOTAR.

Pavel Sebe

tapețier și decorator
Arad, Nou Palatul
o Iul Neuman. o

Face garnituri de piele cu dițiuini de plată avantajioasă dela 36.000 Lei în sus

Somațiune.

Lichidarea societății an. din Brad »Fabrica cu abur de cărămidă și de țigle« fiind hotăr. înregistrată cu dec. sub N. 153/11—1926 al Tribunalului secția comercială, în sensul 202 din cod. comerț. toți creditorii societății sus indicate sunt să ca în termen de (6) șase luni să vină să-și prezinte cererile și să-și valideze creanțele lor sub pe. să, că după expirarea acestui termen achitarea creanțelor celor cu noșcuți și distribuirea a lor societății vor urma fără a dererare la creanțele nevalide. Fabrica cu abur de cărămidă și de țigle Anonimă din Brad sub lichid.

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le execută n pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:

Arad, Str. Muclu Scevola 9, 11, 13. — Telefon : 27, 25, 16.

Biroul uzinelor

din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc.

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amăna îngrijirea lor și caută atelierul lui **IOAN RADA** pantofar în Arad, Str. Caragiale Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale

al doamnei **Cristina Sabău**

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează ; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, linge etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiunile de modele pe pânză. 1

PYRAM cremă de ghete, pastă pentru parchetă, lack pentru duzumea, negreală pt. piele etc. calitate **excelentă**

Reprezentant exclusiv: **Friedmann** ARAD, Str. Eminescu 30. (Palatul Ortutay). 387

Imprimeria Județului S. A.

Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tipărituri aparținătoare artei tipografice. — Depozit de imprimare: primare secretariale și advocațiale. ::

Dacă aveți nevoie de

ANUNȚ

modern, cercetați Ad-
N T efectuos, ministrația

„Cuvântul Ardealului”

din Arad, Strada Românului Nr. 6.